

SLOVENEK.

Političen list za slovenski narod.

Pe pošti prejemam velja: Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za en mesec 1 gld. 40 kr.
V administraciji prejemam velja: Za celo leto 12 gld., za pol leta 6 gld., za četrt leta 3 gld., za en mesec 1 gld. V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gld. 20 kr. več na leto.
Posamezne številke veljajo 7 kr.
Naročnino prejema upravništvo (administracija) in ekspedicija, Semeniške ulice št. 2, II., 28.

Naznanila (inserati) se sprejemajo in velja tristoletna petit-vrsta: 8 kr., če se tiska enkrat; 12 kr. če se tiska dvakrat; 15 kr., če se tiska trikrat. Pri večkratnem tiskanju se cena primerno zmanjša.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.

Vredništvo je v Semeniških ulicah h. št. 2, I., 17.

Izhaja vsak dan, izvemši nedelje in praznike, ob 1/6. uri popoldne.

Štev. 152.

V Ljubljani, v soboto 6. julija 1889.

Letnik XVII.

Rojaki!

Podpisani odbor prizadeval si je zvedeti Vaše mnenje o kandidatih za deželni zbor in Vam sporazumno z mnogimi veljavnimi možmi priporoča naslednje gospode, ki bodo gotovo delovali v Vašo korist, in ti so:

V mestih in trgih:

1. Za Idrijo: **Feliks Stegnar**, bivši deželni poslanec.
2. Za Kranj in Loko: **Dr. Ivan Tavčar**, advokat v Ljubljani.
3. Za Tržič, Radovljico in Kamnik: **ces. svetnik Ivan Murnik**, bivši deželni poslanec.
4. Za Postojino, Vrhniko in Lož: **Josip Gorup**, veletržec na Reki.

5. Za Novo mesto, Višnjo goro, Črnomelj, Metliko, Kostanjevico in Krško: **prof. Fran Šuklje**, bivši deželni poslanec.

6. Za mesto Ljubljano: **Peter Grasselli** in **dr. Alfonz Mosché**, bivša deželna poslanca.

V LJUBLJANI, dne 25. junija 1889.

Národní volilni odbor.

Vodnikova slavnost.

(Konec.)

Slavnostni govor

g. c. kr. gimnazijskega ravnatelja Fr. Wiesthalerja ob odkritji Vodnikovega spomenika v Ljubljani dne 30. junija 1889.

Ilirja vstan!
Vstaja izdihaj:
Kdo kliče na dan?
Vodnik.

IV.

Prebujena iz dolgotrajnega omotičnega spanja se je jela „Ilirija“ začetkom sedanjega veka živahno gibati in vestno izvrševati zgodovinsko svojo nalogo. Kratka doba dobrega pol stoletja jo je takó ojačila, da dandanes zmagovito kljubuje „usode sovražne besnečim viharjem“. Toda kdo jo je vzbudil? Mar Napoleon? Ne! Korziški orjak je sicer na dan poklical politično Ilirijo, a ta se je kmalu razsula v prah in razvaline kakor večina njegovih del. Pred mojim duhom pa se prostira druga Ilirija: nje ne utesnjujejo ozke meje strmih gor in globokih vod in politično celoto, pač pa združuje njene po-

raznih pokrajinah razkropljene sinove v duševno jedinstvo vez neomahljive zvestobe do skupnega vladarja, vez goreče ljubezni do skupnega jezika in napredka. To je ona duševna Ilirija, iz katere „en zarod poganja — prerojen, ves nov“. Nje učnjaki slujejo po vsem izobraženem svetu, njene umetnike kličejo inozemski mogotci na svoje dvore, nje govorniki povzdigujejo krepko svoj glas v zborih, ki odločujejo usodo narodov, njen toliko vekov zanemarjeni in zaničevani jezik spoštuje se v šolah in uradih, njeno slovstvo razcvita se tako krasno, da presajajo njegove cvetke tuji, mogočnejši narodi na bujne svoje gredice. Te Ilirije ni izvajalo nobenega samosilnika krvavo orožje; ustvaril jo je miroljuben mož „z uma svetlim mečem“, mož, kateremu na čast se je danes Ljubljana odela s praznično obleko, mož, čegar spomin poslaviti je danes Slovenija semkaj poslala cvet svojih hčer in sinov. Ustvaril je ni nihče drugi, nego oni koprivniški gospod, kranjski Orfej — Tirtej, slovenski Prometej, skratka: naš rojak slovečega imena — Valentin Vodnik. To svojo stvaritev je i sam preslavljal veličastno, toda usodno: zlobni zavistniki so ga očrnil avstrijski vladi, ki ga je dejala kmalu po osvojitvi ugrabljenih dežel

v prezgodnji pokoj, prisodivša mu bornih dvesto goldinarjev letne pokojnine! Opevana „Ilirija oživljena“ mu je na glavo posadila trnjeven venec národnega mučeništva, dejanjski oživljena Ilirija podaje mu danes lovorov venec zmage in slave, in če gleda sedaj z rajskega višav na nas, razjasniti se mu mora lice veselja in zadovoljnosti, videčemu, kakó časti slovenski narod — svojega očeta, — svojega vodnika.

Ne hčere, ne sina
Po meni ne bó,
Dovolj je spomina:
Me pesmi pojó,
Vodnik.

V.

S temi besedami si prorokuje naš slavljeneec nesmrtnost. Kdor je takó požrtvovalno in vspešno gojil razne stroke človeške vednosti, da je rodu svojemu izkrčil pot do duševnega razvoja, temu v istini ne treba velikolepnega spomenika, ki naj bi pozabe otel ime njegovo: zapisano je z zlatimi črkami v knjigi svetovne zgodovine, zapisano z neizbrisnimi pismeni v srca hvaležnim rojakom. Uverjen o resničnosti reka, da ljudstvo duševnih velikanov svojih

LISTEK.

Na balzaku.

Gospod vrednik!

Vi pač ne veste v vredniški pisarni s tako pustim razgledom, kaj je prijetno? Kako pač morate zavidati vrednika na Turjaškem trgu, koder je tako lep razgled! Ali mene bi zavidali še bolje, če bi poznali moj pisateljski stol, moj balzak! Se zdaj, ko mi svetiljka nadomešča svetlo sonce, razgrinja se taka prijetnost krog mojega tolkača (pesniški izraz za „srce“). In ta godba, ki brni na plasti mojih ušes! Žabe regljajo v bližnji luži svojo večerno pesen in najbrže se ne motim, da je sam slavni pesnik češki Vrchlický pri takem večernem koncertu poródlil svojo „Godbo v duši“. Ali ta žabji koncert v bližnji luži, veste-li, česa me spominja? Tiste luže slavnega imena (saj jo je še neki profesor rabil vsako leto za primero v svojem razlaganju...), na kateri je imel svoje veselje v otroških letih naš slavljeneec Valentin Vodnik.

In kdo je bil Valentin Vodnik? Kaj ne, gosp. vrednik! tega mi ni treba še-le praviti pod listkom. Ali toliko Vam pa vendar-le morem v spomin po-

klicati, da je bil Vodnik svoje dni kapelan pri sv. Jakobu v Ljubljani. In veste-li, da je Vodnik kot šentjakobski kapelan začel izdajati prvi slovenski politični list „Novice“? Kapelan je bil torej prvi časnikar slovenski. In zdaj pa si še v spomin pokličite besedo „kapelanokracijo“, katera ravno v teh časih tolikanj glavo meša nekatere vrste ljudem! Kakor nalašč! Na slavo Vodnikovemu spominu! Torej poklonite se tudi Vodniku — kapelanu-časnikarju! Vendar preveč nikar ne rogovilite, sicer Vam obdačijo še kosilce (ker imajo kapelani prostih sedem dni v tednu), kakor je obdačila ruska vlada kosilce delavcem na rusko-poljski meji. No, pa take zanimivosti Vam bodo že poročali kruti rogovi, ki so jim najbolj poznane razmere ruske. (Potovalec, ki piše spomine na Rusko v „Ljubljanskem Zvonu“, zameril se bode pač krutemu rogu in Bog védi, če ne zadene „Ljubljanski Zvon“ ravno taka usoda na Ruskem, kakor je zadela „Slavjanskija izvěstija“ v Avstriji.)

In veste, kdo se danes meni smili, gospod vrednik? Tisti mož, ki ne le agituje, ampak tudi kandiduje za deželni zbor, a da ga zadene nena- doma tak ukaz od zgoraj, kakor je prišel v dnevih preteklih od nadsodišča v Gradci. In „Preša“ je

prinesla še dodatek (sit venia verbo!) temu ukazu, ki ste ga lahko čitali v „Laibacher Zeitung“-i, da opomin zadeva tudi učitelje. Jaz pa vendar vém za učitelja, ki je glavni agitator neke stranke. In če še pristavim, da ta učitelj ni na posebno dobrem glasu in se mu je že parkrat huđo zamajal kurulski stol, potem se pač lahko čudite, kakó da njega izberó za tak posel in kakó da kdo more iti na led njegovim besedam? —

Na naslove raznih listov imam jaz tudi posebno veselje, gospod vrednik! In veste zakaj? Zato, ker že naslov vsakega lista navadno pové, kakošne barve je, ali pa: če je resnicoljuben? Tako n. pr. se vselej moje ustnice raztegnejo za jeden centimeter (da se izrazim z matematično natančnostjo!), kadar berem naslov listu: „Slov. Narod“! Kajpada se časih tudi mej vrsticami kaj bere, ali tega si ne morem misliti, da bi se mogle brati mej naslovom in reklamacijo besede: „kakoršnega si mi mislimo“. In te besede bi morale stati še na naslovu, drugače ni naslov dosti jase, če ne še kaj več. Tako n. pr. bral sem ravnokar, da je jel izhajati s 1. junijem v Rimu list z naslovom: „Satan“. To vam je odkrit list. Ni dovolj le beseda „Satan“, ampak imate dve črki tudi podobo duhovnika (če

vredno ni, ako jih ne umeje čislati, štel si je vendar slovenski narod v sveto dolžnost, postaviti vidno znamenje hvaležne udanosti prezaslužnemu domorodu, ki je do zadnjega izdihljaja zanj delal, naposled celó trpel in stradal. O stoletnici Vodnikovega rojstva, praznovani l. 1858. z nenavadnim sijajem v Šiški in Ljubljani, izproži dr. L. Toman misel, naj se zgradi Vodniku dostojen pomnik v središču slovenskem. Leto pozneje izdado domači pisatelji nemški in slovenski posebno knjigo: „Vodnikov spomenik“ — „Vodnik-Album“, odmenivši nje čisti dohodek uresničenju Tomanove ideje. Odsihdob so jeli v isti namen prispevati domoljubi iz raznih krajev slovenskih. S pomočjo slavnih zborov dežele kranjske in mesta ljubljanskega se je slednjič nabrala potrebna vsota in danes smo prihiteli od blizu in da'č, da slovesno odkrijemo spomenik, primeren ne toliko slavljencevim zaslugam, kolikor skromnim našim močem. Posvečena Vodniku sedemdeset let po njegovi smrti razslavlja ta umetnina zajedno slovensko ime; saj je delo slovenskega uma in večinoma tudi slovenske dlani, postavljeno od vesoljnega naroda slovenskega, ki obhaja danes idejalen praznik, kakeršnih je še malo učakal. Od upravičenega ponosa se smejo v tem trenutku širiti prsi imenom častitim sorodnikom Vodnikovim. Od veselja in radosti mora poskakovati sree Vam, dragi Šišenčanje, zročim, kakó se klanja vse slovenstvo dičnemu vašincu, čegar slava je razglasila ime pohlevne šišenske vasi stomilijonemu narodu slovanskemu. Izkazujte se mu za to čast vedno hvaležne, posnemajoč ga v čistem rodoljubju! In kaj naj porečem tebi, učeča se mladina! Glej, ne slučajno, ampak s preišljenim namenom odkazal se je pomniku prostor tu pred poslopjem modric, v katerem je učil Vodnik dolgo vrsto let, v katero zvečine hodiš tudi ti, zajemat modrosti. Pogled na ta kip vzbujaj tebi óne plemenite čednosti, ki so v takó obili meri krasile pevca „Ilirije oživljene“! Od njega se uči dejanjske ljubezni do rodú in vladarja, od njega neutrudne vztrajnosti, od njega neupogljive značajnosti! „Fortuna non mutat genus“ (usoda ne izpremeni značaja), vzkliknil je v svoji nesreči ter temu načelu ostal zvest do svoje smrti. To zlato geslo vodi tudi tebe, da vračaje najblažjemu učitelju trud in trpljenje pomoreš mili domovini do jasne prihodnosti! Vas, častiti učiteljski tovariši, mi pač ni treba še bodriti, da se vzgledujete po Vodniku. Že se zaznava zarja splošnje narodne omike in zavednosti, kar mi je neovržen dokaz, da ste skrbno pobirali stopinje za uzornim narodnim buditeljem. Nadaljujte pričeto delo v Vodnikovem duhu in kmalu se bode popolnem zdani!

Ti pa, premili narod slovenski, ki si se v takó ogromnem številu zbral, da poveljaš s svojo navzočnostjo pomen današnje slavnosti, prisezi, pri mánih pokojnikovih te rotim, prisezi o tej slovesni priliki, da hočeš kakor doslej tudi v bodočnosti vseгда zvesto izvrševati duševno oporoko njegovo ter mu s tem zgraditi lepši in trajnejši spomenik, nego je ta od broná in marmorja, ki ga sedaj odkrijmo! Padi torej zavesa, odgrni Ljubljani, odgrni Sloveniji umetni posnetek častitljivega obraza Vodnikovega, pokaži slovanstvu, pokaži vesoljnemu svetu,

sta kapelana, ne vé!) in ena celó milosrdnico, v katere mečeta svoje pušice dva „satana“. Ko sem to čital, pride mi na misel, da bi tudi „Brus“ prav storil, če bi si tako ozaljšal svojo „glavo“; zakaj vsebina njegova bi popolnoma zadostovala za tako glavo, kakor smo se preverili in ob enem prevarali, misleč, da bode res šaljiv list za slovenski narod, a je le za „Slovenski Narod“. Leta mladosti — norosti, čas šolanja in izobraževanja porabljeni za agitacijske namene, to pač ni vredno časnika, ampak še pouličnemu in gostilniškemu prepirlu ni dostojno! Zrelim možem take stvari ne uhajajo na dan, posebno še politično zrelim in „starejšim“, kakor so gospodje „kapelani“. Če drugega nimate, s tako snovjo tudi ne bode želi slave svoje, še manj pa kake zmage pri volitvah. Strvar pišete na svoje géslo, ob osebnostih pa se živite! Pezdir vidite v očesu svojega brata, bruna v svojem očesu pa ne čutite? — — — A kako je pel še celó naš slavljencec Valentin Vodnik?

Kdor rojen prihodnjih
Bo meni verjel,
Da v letih nerodnih
Okrogle sem pel?

Živio Vodnik, kapelan in časnikar!

Palček.

kakó zahvaljuje slovenski narod največjega dobrotnika svojega, kateremu bodi na vekov veke čast in slava!

Slovenskim starišem v premislek.

Za teden dni vršilo se bode zopet zapisovanje v prvi razred na vseh srednjih šolah na Kranjskem. Zaradi tega izpregovorimo na tem mestu besedo vsem slovenskim starišem, kaj je njih sveta dolžnost.

Večkrat tožimo, in to po vsi pravici, da za nas Slovence ni srednjih šol, zlasti v Ljubljani, v slovenskem središču pogrešamo toli potrebne druge, to je slovenske gimnazije. Statistični podatki v tem oziru so že tako v obče znani, da je zná na pamet vsak šolarček. Zlasti pa ni treba omenjati znova, da je za nemško in laško prebivalstvo po slovenskih pokrajinah preveč državnih nemških srednjih šol, ko bomo mi tu v Ljubljani Bog vedi kako dolgo morali še čakati na milost naučnega ministra, da se za nas ustanovi popolnem slovenska gimnazija, ki bi ugajala potrebam ogromne slovenske večine na Kranjskem.

Vzlic temu nedostatku opazamo poseben pojav, kojega zamolčati bi bilo greh. Ne samo to, da so nemške šole po Slovenskem prenapolnjene s slovensko učečo se mladino, a tudi na nemških gimnazijah in realkah vidimo polno slovenskih dijakov. Zlasti to velja o ljubljanski gimnaziji in nje nemških paralelkah. Iz verodostojnega vira se nam poroča, da je letos konci šolskega leta na naši gimnaziji 828 dijakov; Slovencev je ogromna večina 702, trije Hrvati, jeden Čeh in samo 115 Nemcev! Ni li to usodno protislovje! Slovenski oče prisiljen je po razmerah, da čini brezpravnost na svojem lastnem otroku, prisiljen je, pošiljati svojega sina v nemški zavod ter tem potem pomnožuje neprijateljske vrste in podpira gnusno odrodilstvo. Prejšnja leta imeli smo na Slovenskem, oziroma v Ljubljani, samo nemške srednje šole, in v te je moral vsakdo, kdor si je hotel pridobiti višje izobraženje in se pripraviti za svoj prihodnji poklic. Iz te dóbe in teh šol pohajalo je mnogo in premnogo iskrenih rodoljubev in odličnih narodnjakov. Toda to ne sme i dandanes biti nijednemu slovenskemu očetu v izgovor, da bi pošiljal sina svojega v nemški zavod ali pa tu v Ljubljani v nemški oddelek, ker se je prejšnja leta le malokdo bil odrodil na nemških šolah.

Na prejšnjih nemških gimnazijah in realkah poučevali so često profesorji slovenske narodnosti, koji niso bili odpadniki, na teh zavódih ni se negoval in vzgajal nemško-narodni duh, in noben dijak ni bil v nevarnosti, da ga bode ravno šola odtujila rodu. Ako se je takrat kak Slovenec potulil in je prešel v neprijateljski tabor, zakrivile so to običajno neugodne razmere zvanaj šole, koje so škodljivo vplivale na mišljenje dijakovo.

Dandanes je to drugače. Na nemških srednjih šolah prevlada nemško-narodna smér in v tem vzdušju mora se skoro vsak slovenski dijak popačiti in navzeti tujstva, in če to ne, vsaj nebrizen postane v mladem sreci za slovensko stvar. Saj to uvidevamo med nami dan za dnevom, da so baš nemški e. kr. profesorji, e. kr. učitelji najstrastnejši sovražniki slovenske narodnosti in najmarljivejši agitatorji za nemštvo v Slovencih. Te razmere ima in mora poznati vsak oče in zategadelj se večkrat pogreša zavednost in verski čut na lastnem detetu, prospeh domovine in naroda pa s tem zanemarja, ker pošilja deca svoja v nemške zavode; torej je popolnem opravičen glas naš v deželni in zlasti v državnem zboru po slovenskih srednjih šolah in pripravnicah. Odrodilstvo in tujstvo nekaterim slovenskim starišem, zlasti meščanskega stanu, tiči še preveč v krvi, prevejani so preveč še s tujim jezikom, tuja laži-kultura je njih slab napótek in malik, kojemu brez premisleka žrtvujejo svoje otroke. Moremo li spoštovanja od družih narodov zahtevati za nas in čislanja od strani naših protivnikov, ko med nami dan za dnevom opažajo nagojenje do tujstva in mlačnost do slovensčine?

Da ta greh in nekrepost prestane in izgine med nami, za to potezaj in trudi se vsak izmed nas, in to pri vsaki priliki s poučevanjem, napotilom in dobrim vzgledom. Nenravnost v narodnem in verskem oziru odganja naj se od nas dosledno in neumorno, najpreje z mirnimi sredstvi, in ko bi ta ne pomagala in ne vedla k namenu, s strožimi in brezobzirnimi sredstvi. Z ulesi in ranami na na-

rodnem telesu ni treba delati mnogo okoliščin, inače postane vse telo gnjilo.

Za vse stroke človeške delavnosti trebamo izobražencev iz domačih šol. Kateri slovenski stariši torej pošiljajo svoja deca v nemške šole, ondí — kjer so slovenske, ti vedoma izdajajo narod in zasluzijo javno zaničevanje. Pravi in prvi znak pristnega rodoljubja je pošiljanje slovenskih otrok v slovenske šole in slovenske oddelke. To bodi pred zapisovanjem vsem pripominjano, ki še danes nečejo vedeti, kaj je njih sveta dolžnost!

Hrvatske razmere.

(Konec.)

Po dogovoru je obiskal reški guverner bana v Zagrebu, in početkom maja se je podal ban najprej na Reko, da povrne pohod, in pri tej priliki obiše tudi ostalo Primorje. Sprejem je bil zopet povsod sijajen in največje nade so se gojile in se še gojé, kako bode zapuščeno Primorje s pomočjo ogerske vlade zopet procvetelo, čeravno je ban na vsako prošnjo za pomoč kaj oprezno odgovarjal, da naj namreč narod ne goji preveč nád in da naj si tudi sam kaj pomore. In tako je tudi. Saj je znano, da naša pomorska trgovina sploh propada, da je od leta do leta manj ladij iztesanih, in da se razven Reke v ostale hrvatske luke le redko katera ladija vsidri. Kako bi tedaj bilo mogoče, da se to vse naenkrat zabrne, pa ko bi tudi vlada hotela pomoči, kar pa pri sedanjih žalostnih finacijskih okolnostih ni mogoče. Hrvatske primorske luke so postale puste, ker niso zvezane po železnici z ostalo državo in ker brodolastniki niso bili v stanu, da zamenijo svoje brodove s parobrodi, kajti tudi na morju odločuje dandanes brzina kakor na suhem.

To popraviti, kar je bilo dozdej zanemarjeno večjidel radi Reke, je sicer dolžnost države, ali je le malo nade, da se bode tudi zgodilo. Glavna svrha pa je vendar tudi tukaj dosežena, namreč hrvatsko Primorje ni več opozicijskono, nego vladino. Jedino mesto Senj moglo bi nekaj dobiti, saj je tudi on pripognil glavo. Znano je namreč, da je mesto izgubilo radi opozicijske politike svojo višjo gimnazijo. S tem je bil zadán mestjanom hud udarec, kajti dozdej so se meščanski sinovi mogli izšolati v svojem rodnem mestu, ter potem prav lahko stopiti v senjsko semenišče, ali pa se podati na vseučilišča.

To je mestjane silno peklo, pa so že pri zadnjih volitvah popustili opozicijo ter si za poslanca izbrali vladinega kandidata, samo da se med ostalimi željami izpolni tudi ona za gimnazijo. In zdaj je vsa prilika, da se bode to zgodilo. Na Reki je namreč poleg talijanske gimnazije, ki jo vzdržuje ogerska vlada, tudi stara hrvatska gimnazija, ki jo vzdržuje hrvatska vlada. Pred nekimi leti je ogerska vlada hrvatskeji gimnaziji vzela krasno poslopje, kjer je bila vmeščena, in od tega časa mora gimnazija imeti najeto poslopje.

Ker so se pa po noveji organizaciji vse hrvatske avtonomne oblasti preselile iz Reke, odkoder je stolica županije premeščena v Ogulin, želja je ogerske vlade, da se taisto zgodi i z gimnazijo. Ta gimnazija pa ni samo zato trn v oku Madjarom, ker je hrvatska, nego tudi zaradi tega, ker je vedno prenapolnjena z dijaki, dočim talijanska večkrat v višjih razredih ima komaj po dva do tri dijake. Sami Rečani pošiljajo svoje otroke na hrvatsko gimnazijo, kjer se morejo temeljiteje izobraziti, nego na talijanskeji. Pa tudi iz Istre dohajajo Hrvati na to gimnazijo, kar je posebno važno za probujenje narodnosti. Zaradi tega tedaj bi bilo treba gimnazijo odstraniti iz mesta. Ker nima Senj velike gimnazije, mislijo nekateri, da bo hrvatska vlada z Reke prestavila gimnazijo v Senj, da tako zadovolji željam ogerske vlade, pa tudi Senjanom. Bode li hrvatska vlada zares to izvela, ni dozdej znano, samo „Obzor“ je to vest prinesel, a „Narodne Novine“ so ga dementirale.

Vest je verjetna; kdaj se bode izpolnila, to je pa drugo vprašanje; saj tudi sedanja hrvatska vlada ne more toliko popuščati svojemu sosedu. Vzeti enemu, drugemu dati, tretjemu pa obljubiti, to je vodilo današnjih politikov. Konečno ostaje pa vendar glavno vprašanje: Bo li narodu kaj bolje, nego mu je bilo do zdaj?

(Dalje v prilogi.)

Politični pregled.

V Ljubljani, 6. julija.

Notranje dežele.

Včeraj so se vršile *deželnozbornske* volitve mest na Češkem, Tirolskem in v Dalmaciji. Največje zanimanje se kaže seveda za izid na Češkem; poročila nam še manjkajo. Volilo je včeraj tudi veleposestvo na Goriškem in trgovinska zbornica v Dalmaciji.

Avstrijska delegacija ima danes prvo polno sejo z nastopnim vspešnim: 1. proračun ministerstva zunanjih zadev; 2. mornarični proračun; 3. proračun državnega finančnega ministerstva; proračun najvišjega računskega dvora; 5. carinske pristojbine. — Vojno ministerstvo je delegacije povabilo, naj se vdeležé vaje železniškega in brzojavnega polka v Korneuburgu.

Državno sodišče je ravno kar končalo svoje poletno zasedanje. Razsodilo je tudi v neki zadevi, v kateri je nad sto tržaških občanov vložilo pritožbo. Mestni svet tržaški jim je odrekel volilno pravico v občinski svet, ker v smislu statuta niso člani tržaške srenje. Pritožniki pa so dokazali, da so avstrijski državljani, da stanujejo v Trstu in tam tudi plačujejo svoje davke; po čl. 4. drž. tem. zak. jim tedaj pristuje volilna pravica. Državno sodišče je tudi razsodilo, da je v tem slučaju mestni svet tržaški rušil dotično državljansko pravico proti doleham ravnokar napominane postave.

Vnanje države.

Belgijski listi so dobili poročilo iz Vatikana, da je *papež Leon XIII.* z 32 kardinali v tajnem posvetovanju storil važne sklepe glede svojega odpotovanja iz Rima. Ob enem trdi „Capitale“, da francoska vlada svojemu veleposlaniku pri Kvirinalu, Marianiju, ni dovolila običajnega odpusta, ker je položaj postal jako težaven z ozirom na negotove sklepe papeževe.

V dan maziljenja je priredil *srbski* kralj Aleksander obed na čast ruskemu poslaniku Persianiju ter je pri tem napil ruskemu carju z besedami: „Dvignem čašo na zdravje carja Aleksandra III., svojega kuma, ki me je posebno počastil s tem, da se je dal pri mojem maziljenju zastopati po svojem poslaniku, Nj. ekselenciji Persianiju. Živio Nj. veličanstvo car Aleksander.“ Persiani se je zahvalil ter kralju zatrdil, da ruski vladar goji zanj prijateljstvo. — Kralj je včeraj odpotoval iz Kraljeva v Čačak, potem v Gornji Milanovac, Takovo in Arandjelovac. Dne 27. junija st. st. bo prišel zopet v Beograd.

Iz Berolina se poroča dunajski „Presse“: Vplivni *nemški* politični krogi neprenehoma svarijo finančne kroge pred novimi ruskimi finančnimi operacijami. S tem hočejo popolnoma zapreti pot nemški glavni čez rusko mejo. — „Post“ zatrjuje, da se bo najstarejši sin princa Waleskega zaročil s rusko princesinjo Viktorijo.

Belgijski liberalci so že več tednov sèm napovedovali velikansko izjavo, od katere so si obetali njihovi listi, da bo grob sedanji katoliški vladi. Toda ta izjava je bila zadosti borna: Stiritisoč ljudij se je zbralo, in s temi so hoteli, kakor so pretili prej liberalni časniki, iti pred kraljevo palačo ter ga prisiliti, da odstavi ministre. No, tega niso storili, zadovoljni so bili, da so pred borzo nekolikokrat „slava!“ zaupili, „mlatiču prazne slame“, Jansonu, ki je seveda čenčal o vladnem prevratu, zmagi liberalcev itd. Bruseljsko mesto se ni zmenilo za to burko, kajti vihrala ni raz hiše niti ena zastavica. Seveda liberalni listi polnijo sedaj svoje predale z obširnimi popisi, v katerih kraljuje pred vsem — laž in pretiranje.

Francoska zbornica je potrdila proračun ministerstva notranjih zadev, a pri tem izbrisala točko tajnih zakladov, kar pa ne bo povzročilo ministerstvene krize, ker bo senat zopet postavil v proračun te zaklade. — Poslanec Andrieux je v zbornici interpeloval zaradi znane pogodbe, zaradi katere je bila državna uprava in ne Tirard obsojena v globo 80.000 frankov in v kateri igra dvomljivo vlogo svak Rouvierov. Zahteval je, da se v tej zadevi odredi dopolnilno preiskovanje. Predsednik dotične komisije je naznanil, da po izreku vseh komisijskih članov nima ničesa opraviti v tej zadevi Rouvier. Slednji sam je potem imenoval svojega svaka sleparja, ki je hotel njegovo ime zlorabiti, ter je odločno zavrnil Andrieux ova sumničenja. Večina zbornice je sprejela dnevni red, ki jemlje izjavo komisije na znanje, tu pa je stopil Andrieux sredi zbornice ter zaklical: „Proč s tatovi!“ Radikalni poslanec Brugère je tu skočil k njemu ter mu pretil s pestjo. Hussier so ju morali ločiti, potem pa je predsednik meji groznim vriščem zaključil sejo.

Anglija neprestano strogo izvršuje *irske* izjemne postave. Zadnje nedeljo se je vdeležil W. O'Brien prepovedanega shoda v Clonakiltyju blizu Corka. Redarstvo ga je zaradi tega zgrabilo, pri tem pa je navstal boj med narodom in redarji, ki so tolkli s svojimi palicami ter več oseb ranili, mej temi P. O'Brien. Zvečer so W. O'Briena odpeljali na kolodvor, da bi ga odvedli v Clonnel v zapor.

Tu je zopet poskusil narod, da bi rešil O'Briena, kar se mu pa ni posrečilo, ker je redarstvo začelo streljati in ranilo več oseb.

Portugalska vlada je pripravljena, izročiti zadevo zaradi železnice ob Delagoa-zalivu razsodišču, če to zahteva dotična železnična družba. Kakor se je sedaj pokazalo, izpolnila ni družba svojih pogodbenih dolžnostij, ker ni o pravem času izvršila neke proge. Javno mnenje na Portugalskem popolnoma odobrava razveljavljenje koncesije.

Izvirni dopisi.

Iz Žminja v Istriji, 2. julija. (Poziv slovenskim trgovcem!) Znano je, kolika konkurenca je med trgovci skoro povsod na Slovenskem. Na vse strani si prizadevajo prodajalci, da z hitro potrebo in nizko ceno privabijo ljudi k sebi. Vse drugače je pri nas v Istriji. Domačih trgovcev ni; krnjelsko-italijanski trgovci, večinoma podaniki italijanskega kralja, pa postopajo z ljudmi surovo in brezobzirno. Ne samo, da je cena vsakemu blagu tretjino ali pa še celo polovico večja ko drugod, in da tistim, ki pri njih kaj na upanje vzamejo, obresti zvišajo v malo dneh preko prvotne cene, nego hoteli bi jim tudi pri volitvah zapovedovati.

Isterski Slovan je sicer strpljiv in iz srca ponižen, vendar se je v poslednjem času probudil, da neče več „šiorje“ brezpogojno poslušati. Hrvatski narod čuti potrebo, da se osvobodi iz italijansko-krnjelskih krempljev, ki ga gmotno in narodno dušé. A težko je uresničiti to osvobojenje, ko ni izobraženega, posebno trgovskega stanu. Slovenski trgovci, priliko imate priteči tlačnim bratom na pomoč! Hrvatski narod vas pozivlje v prostrano Istrijo, da si ustanovite v njegovi sredi trgovino in domače ognjišče. Ko bode narod videl svoje jednokrvne brate, obrnil bode protivnikom hrbet. V vsaki večji fari, kjer ni še narodnega trgovca, obstala bode po jedna prodajalnica prav lahko. Istra ni tako tužna in siromašna, kakor se v obče misli. V dobrih letinah dobé kmetje dokaj za vino. Jeziku je lahko priučiti; malo je različen od slovenščine. Ako želi kateri podrobnih pojasnil, obrne naj se na prvake hrvatskega naroda v Istriji, ti mu bodo z veseljem postregli.

Iz Novega mesta, dné 4. julija. (Dani sel!)

Zora puea,

Bit ée dana!

Kakor se kolo časa spreminja, istotako se premijajo ljudje in narodi z njimi; to mi pride na misel pri naših zadnjih vspehih. Kdo, vprašam, bi si bil mislil pred desetimi leti, da bode kdaj v isterskem deželnem zboru sedelo leta 1889 osem naših deželnih poslancev, — poslancev, kateri so popolnoma naši, to je, narodni! Kakošni so bili napor, da sta prodrla prva dva poslance v ta zbor; koliko porogovanja so imeli zavratni Italijani nasproti nam; a ni jih dolgo trpelo, kmalu so izprevideli, da kljub slabim našim razmeram nasproti deželni vladi napredujemo, začeli so z nekim skrivnim strahom gledati ter pisati o nas Slovencih in Hrvatih v Primorji. Kdo se ne spominja več, kakošen vrišč je navstal v isterskem deželnem zboru, ko je eden naših poslancev izpregovoril par slovanskih besedij; kako čudno se je obnašal isterski deželni glavar, ko se je mislil igrati „skrivnice“; kako se je nekdo — v Trstu repenčil, a vse zamán! Istrija se preroja, orjaško preroja. V istini smem reči, da, ker so mi razmere dobro znane, mislil sem si čuvši lep napredek nekda „tužne Istre, da se godé čuda. Seveda, veliko je pripomogla solidarnost Slovencev in Hrvatov do tega; jako veliko, rekel bi, največje zasluge ima v tem političnem boju „Naša Sloga“, katera neprenehoma izpodbuja Istrijane k narodni zavesti; mnogo je tudi storila naša in hrvatska inteligenca v teh krajih, katera je vedno kazala, da ne govori le borni kmet slovanski, kakor Lahoni trdijo, temveč se tega jezika poslužuje tudi izobraženi, zavedni mož. Tu imamo dokaz, da vedno gibanje in neustrašeno borenje vendar enkrat do boljše bodočnosti pripelje, kar se je sedaj v Istri dogodilo. Radovedni smo le sedaj na postopanje poparjenih Italijanov, katerim se o takem našem napredku še sanjalo ni. Radovedni smo, kako bode sedaj postopal „takti“ Vidulich in še nekdo — v Trstu!

Obrniti se nam je pa tudi na drugo stran naše domovine, in to na Gorotan! Marsikomu se je že dozdevalo, da vidi v narodnem vprašanji in gibanji „pobeljene grobove“, a zmotil se je. Dasi

nismo nikdar tega trdili, niti glasno jadikovali, čutili smo pač smrtni mir tam, kjer se prične sedaj še le pravo gibanje. S kakim vriščem so zarohneli vsikdar nemško-liberalni listi, kadar se je kateri naših državnih poslancev potezal za naše rodne brate na Gorotanu! S kakimi protesti so nastopali koroški nazivljani nemški liberalci, naj mirujemo v „mirni“ Koroški, da nam drugim koroške razmere nič mar niso. Koliko psovč imajo še dandanes za nas Slovence na Gorotanu, kjer se pričinja probujati naš rod, nedotaknen nemške demoralizacije. Spomin na Vodnikovo slavnost v Ljubljani nam priča probujo koroških Slovencev, kajti število 96 koroških Slovencev nam priča, da tam biva naš žilav rod, kateremu se je jelo daniti. Tudi tu je borba ljuta, tudi tu je oblast Slovincem popolno nasprotna, a vse nič ne pomaga, narava sili in Slovan gre na dan!

—r.

Iz Pulja, (Istrija) 4. julija. Gospod vrednik! pri nas so volitve končane, in Vi ste v Vašem cenjenem listu poročali, da je bil izid za narodno stranko povoljen. No, jaz trdim, da boljšega vspeha nismo pričakovali. Ponosni smemo biti, da imamo, in smo dobili pri prvi borbi toliko naših poslancev. In komu za to zmago čast? V prvi vrsti domoljubnim in zvestim svečeničkom. Jaz nisem svečenik, a nepristransko moram priznati njihove zasluge v narodnem boju. Koliko znoja treba jim, da so ljudi probudili! Koliko psovč, koliko zaničevanja so morali čuti od naših protivnikov! Da, celo materialno trpijo za hrvatski narod. Osobito jih zaničujejo odpadnici, in ker je večina svečeništva s Kranjskega, zovejo jih „Preči Kranci“ in ker poznajo, da se kranjski svečeniki nikdar ne prodajo, zato mrzijo vsakega svečenika, ki je Kranjec, dasiravno mora biti jim ni nič žalega, a mnogo dobrega učinil. Pa tudi pri Vas so hudi boji, seve ne več z nemčurstvom, kakor pred leti, ko sem jaz tam bival, pa še z veliko večjim neprijateljem in to je laži-liberalstvo. Kdo bi bil mislil pred dvajsetimi leti, da bodo tudi na Kranjskem svečenike s tako lepimi izrazi izobraženi narodnjaki (jaz bi zdaj pisal take namesto a, e in namesto o tudi e) napadali, kakor se je to godilo ob zadnjih volitvah. V istini si človek misli, tak narod (pa hvala Bogu, da to ni narod, nego izvrženci naroda) ne zasluži, da bi došel k pravi samostalnosti. Vem, da v javnem življenji mora biti borba, ker brez te bi ljudje zaspali in sovražnik bi ljuliko nasejal, a borba mora biti poštena, brez psovčanja in brez zaničevanja vsacega stanu, a osobito svečeništva. — Strašna nesreča se je zgodila te dni blizu Pulja. V selu Altura so imeli semenj in kakor je povsod običajno pri tacihi prilikah, plesali so. Zaradi male stvari se dva mladeniča sporečeta in zdaj sune jeden svojega nasprotnika z nožem v rebra, da je ta po strašnih mukah čez 2 uri izdihnil dušo. Bil je to edini sin zelo premožnih in dobrih roditeljev. Kolika žalost za nje? Kako pametno bi bilo, da bi se taka razveseljevanja enkrat za vselej zabranila. Koliko bolje bi bilo, da bi se po tukajšnjih selih ustanovila bralna društva, katera naj bi tudi svojim udom in drugim preskrbovala poštene veselice. Marsikomu sem že priporočal, naj gre s pogumom na delo, pa strašijo se nekoji, drugi pa nočejo.

Dnevne novice.

(„Slovenski Narod“) si je včeraj hladil jezo, da je izvoljen vrednik našega lista za deželnega poslanca, s trditvijo, da bode g. Žitnik v deželnem zboru zastopal manjšino, ker sta g. Golja in g. Jeretin dobila vkupe 109 glasov, ter poučuje g. Jeretina, da bi bil pač najbolje pogodil, ko bi bil svoje glasove odstopil g. sodniku Golji. „Narodov“ sotrudnik naj vpraša v Litiji in v Mokronogu in zvedel bode, da se je njegova „post festum“ izražena želja uresničila, kajti pristaši njegovi so pred volitvijo volilecem stiskali v roke lističe z imeni: Svetec, Golja, Jeretin ali Papež, Golja, Jeretin, a navzlic temu so primešetarili le 61 oziroma 48 glasov. „Narod“ je torej napačno sošteval, ker je gledal skozi dvojno steklo. Naš vrednik je imel za vsak slučaj zagotovljenih najmanj 100 glasov, za to gré hvala zavednim volilecem, ki so stali kakor skala. Po „Narodovi“ računici naj bi bili gg. Fran Koščak, Ig. Valentinčič, dr. vitez Bleiweis in Lenarčič odstopili svoje glasove g. Hribarju in v lju-

bljanski okolici bi imeli tri poslance. „Risum te-
neatis —!“

(Deželnozbornske volitve na Gorškem.) V ita-
lijanskem veleposestvu so bili izvoljeni: Dr. vitez
Pajer, Bernardelli in dr. Verzeznassi. Slo-
venski volilci so volili v veleposestvu gg.: And.
Kocijančiča, dr. A. Rojica in dr. A. Lisjaka.

(Gosp. Fran Žužek), c. kr. okrajni inženir v
Kranji, pristopil je podpornemu društvu za slovenske
visokošolce na Dunaji kot podpornik s petimi gol-
dinarji, ter obljubil, da bode za svrhe tega društva
na leto pošiljal po pet goldinarjev. Srčna hvala bla-
gemu rodoljubu!

(Umrli) je dne 4. t. m. po kratkem bolehanji
gosp. Franc Kovšca, bivši posestnik in mesar v
Planini, 86 let star. Bil je poštenjak skozi in skozi,
občespoštovan, veren katoličan. Triinštirideset let je
bil ključar cerkve Matere božje na Planinski gori
ter jako skrbno in vneto opravljal svojo službo.
Časten mu spomin! Naj v miru počiva!

(Klub amaterjev-fotografv v Ljubljani.) Vi-
soka deželna vlada je potrdila pravila novega dru-
štva: „Klub amaterjev-fotografv v Lju-
bljani“. V ponedeljek, dne 8. julija, popoldne
ob 6. uri, je prvi občni zbor v pisarni strokovnih
šol (Virantova hiša, Zvezdarske ulice, I. nadstropje).
— Dnevni red: 1. Volitev definitivnega odbora.
2. Nasveti začasnega odbora. 3. Predlogi društve-
nikov. — Pristop k zboru je vsakemu do-
voljen, kdor se zanima za novo društvo. Pri
zboru se bodo tudi sprejemali novi društveniki.

(V Marija-Celje) se bode odpeljal romarski vlak
dne 5. avgusta, kakor že naznanjeno. Na prošnjo še
dostavimo, da vodstva ne bode prevzel prošt mil. go-
spod dr. Jare, ampak preč. gospod kanonik And.
Zamejic, na katerega se je torej treba obračati
z naznanili in vprašanji.

(C. kr. ministerstvo za vnanje stvari) na-
znanja, da mnogi avstrijski obiskovalci pariške raz-
stave nimajo potnih listov in imajo sitnosti na
nemški meji na povratku iz Pariza v Alzacijo-
Loreno. Zato si morajo preskrbeti potne liste, s ka-
terimi naj se izkažejo pri ces. nemškem poslaništvu
v Parizu.

Telegrami.

Dunaj, 6. junija. Polna seja ogerske de-
legacije je brez razprave potrdila proračun
mornarice, skupnega finančnega ministerstva
in računsko zaključke za l. 1887.

Trst, 6. junija. Istorsko veleposestvo je
izvolilo za deželne poslance Franceschi-ja,
Scampichia, Besieha, Clevo in Tamara.

Praga, 5. julija. Zunaj Prage je bilo do-
sedaj izvoljenih osemnajst staročeških in šest
mladočeških kandidatov. Nemški mestni okraji
so, kolikor je znano, izvolili vse kandidate
osrednjega volilnega odbora.

Praga, 6. julija. „Politik“ konstatuje, da
je doslej izvoljenih deset Staročehov in dva
Mladočeha; temu nasproti pa trdijo „Narodni
Listy“, da imajo Mladočehi deset mandatov
zagotovljenih in da še ni znan izid šestih
ožjih volitev.

Zagreb, 5. julija. Državno pravdnštvo je
prepovedalo nadaljno izdajanje starčevičan-
skega glasila „Hrvatska“, ker je odgovorni
vrednik njegov neopravičeno premenil svoje
bivališče.

Zahvala.

Vsem častitim p. n. volilcem, kateri so pri
volitvi deželnih poslancev dne 4. t. m. v Postojni
zame glasovali, izrekam iskreno zahvalo za častno
zaupanje. Zagotovljeni naj bodo, da bodem tudi kot
neposlanec, vedno izvrševal svete dolžnosti, katere mi
nalaga ljubezen do domovine. Bog in narod za
cesarja!

V Planini dne 5. julija 1885.

J. Podboj,
župnik.

Umrli so:

4. julija. Jožefa Flöre, deželnega računskega oficijala
vdova, 46 let, Hrenove ulice 5, vsled spridenja dolnjih teles-
nih udov.

V bolnišnici:

2. julija. Peter Vehove, delavec, 57 let, pleuritčni
exsudat.

3. julija. Matevž Remc, gostač, 77 let, marasmus. — Ma-
tija Kocijan, gruntarjev sin 8 let, lychna. — Ivan Roje, dela-
vec, 57 let, jetika.

Tuji.

4. julija.

Pri Matieu: dr. Alfonz Pfeifer, c. kr. finančni pro-
kurator, iz Trsta. — Franc Brežnik, c. kr. profesor, iz Ru-
dolfovega.

Pri Stonu: Pavel Beseljak, c. kr. notar, iz Postojine.
— Rome, župnik, iz Čemšenika.

Vremensko sporočilo.

Dan	Čas	Stanje	Veter	Vreme	Mokrine na 24 ur v mm
opazovanja		zrakomera v mm	toplomera po Celziju		
7. u. zjut.	736 0	16.8	sl. jzap.	oblačno	7.90
5. u. pop.	736 0	18.4	"	dež	dež
9. u. zveč.	735 2	16.2	sl. szap.	oblačno	
Srednja temperatura 17.1°, in 1.8° nad normalom.					

Dunajska borza.

(Telegrafično poročilo.)

6. julija.

Papirna renta 5% po 100 gl. (s 16% davka)	83 gl. 75 kr.
Srebrna " 5% " 100 " 16 % "	84 " 55 "
5% avstr. zlata renta, davka prosta	109 " 95 "
Papirna renta, davka prosta	99 " 70 "
Akcije avstr.-ogerske banke	907 " — "
Kreditne akcije	300 " 75 "
London	119 " 20 "
Srebro	— " — "
Francoski napoleonid.	9 " 45 "
Cesarski cekini	5 " 64 "
Nemške marke	58 " 27 1/2 "

Javna zahvala,

katero izrekam zavarovalnici (1)

„Franco-Hongroise“

oziroma njenemu glavnemu za-
stopniku gosp. Josipu Paulinu
v Ljubljani, Marijin trg št. 1
za jako hitro izplačilo cele zavarovane
svote mojega pred kratkim
pogorelega poslopja, in vsakemu ono
zavarovalnico toplo priporočam.

Karol Lampič m. p.
posestnik v Ilirci pri Ljubljani.

V obvarovanje zdravja nedvomno nekaj novega

je uradno koncesijonovana, naravna, umetno
s prosto ogeljno kislino prirejena mineralna
kislavoda

kostrivniški kislavrelec

(Römerbrunnen)

pri Rogatcu.

Z naravo in umetnostjo srečno spojena,
nedosegljiva, do sedaj v kupčiji še ne se na-
hajajoča zdrava pijača je ta peneča se

mineralna kislavoda,

katera je zdravejša in okusnejša kakor vse
takovane sifon-kisle vode. (23—11)

Na prodaj je v vseh znamenitejših lekarnah,
pri trgovcih ter je neposredno pošilja oskrbnitvo rim-
skega vreleca, pošta Rogatec-Slatina (Štajersko).

Kovertes firmo

priloga

Katoliška Tiskarna

po nizkoj ceni.

Prva vipavska sadjarska zadruga

ima sedaj

svojo prodajalnico

v šolskem drevoredu

za vodo v lesenem pavilonu

nasproti semenišču.

Prodajalnica je odprta od 6. do 11. ure

dopoludne in od 2. do 6. ure popoldne.

Danes in prihodnje dni

!! marelice, kilo po 40 kr.!!

(V večih množinah od 5 kgr. naprej po 36 kr.)

Važno za gospodinje na
deželi.

Na pisemno naročilo pošlje zadruga 5 kgr. ma-
relic s koškom in zavojem vred vseh drugih
stroškov in poštne proste za 1 gl. 80 kr. kamorkoli
si bode. Naročila je pošiljati „sadjarski zadrugi“ v
Ljubljani.

! Blagovolite obrniti !

Priporoča svoje izdelke prečistiti duhovščini in p. n.
cerkvenim predstojnikom po najnižji ceni v najnovejših
in lepih oblikah. (14)

Na željo pošilja načrte in ilustrovane cenike.
Stare orodje in posode jemlje v popravo.

Kavarna „Austria“

(Café Schmidt)

sv. Petra cesta št. 34 v Ljubljani
(poleg mesarskega mosta) (7)

priporoča se sl. občinstvu z mesta in dežele
v mnogobrojni obisk. Postreže svojim gostom
z vedno svežo kavo in drugimi okrepujo-
čimi pijačami ter ima na razpolago sloven-
skih in nemških časopisov veliko število.

Svojo bogato zalogo raznovrstnih vóz

po najnižjih cenah

priporoča slavnemu občinstvu

Franc Šiška,

kovaški in podkovski master.
Ljubljana, Marije Terezije cesta št. 6,
v Tönniesovi hiši. (9)

Lekarna Trnkóczy, zraven rotovža v Ljubljani na velikem Mestnem trgu,

priporoča tukaj popisana najboljše in sveža zdravila. Na ga dneva, da bi ne prejeli pismenih zahval o naših izbornih skusenih domačih zdravilih. Lekarna Trnkóczy-jeve trdke je pet, in sicer: Na Dunaji Viktor pl. Trnkóczy, V. Hundsturmstrasse 113 (tudi kemična tovarna); dr. Oton pl. Trnkóczy, III., Radeckplatz 17, in Julius pl. Trnkóczy, VIII., Josefstadtstr. 30. V Gradci (na Stajerskem) Vendelin pl. Trnkóczy. V Ljubljani Ubald pl. Trnkóczy. P. n. občinstvo se prosi, ako mu je na tem ležeče, da spodaj navedena zdravila s prvo pošto dobi, da naslov tako-le napravi: Lekarna Trnkóczy poleg rotovža v Ljubljani.

Marijacejske kapljice za želodec,

katerim se ima na tisoče ljudi zahvaliti za zdravje, imajo izvrsten uspeh pri vseh boleznih v želodcu in so neprekosljivo sredstvo zoper: manjkanje slasti pri jedi, slab želodec, urak, vetrove, koliko, zlatenico, bljuvanje, glavoból, krč v želodcu, bitje srca, zabasanje, gliste, bolezn na vranici, na jetrih in zoper zlato žilo. 1 steklenica velja 20 kr., 1 tucat 2 gold, 5 tucatov samo 8 gl.

Svarilo! Opozarjamo, da se tiste istinite marijacejske kapljice dobivajo samo v lekarni Trnkóczy-ja zraven rotovža na velikem Mestnem trgu v Ljubljani.

Cvet zoper trganje (Gicht),

je odlično najboljšo zdravilo zoper protin ter reumatizem, trganje po udih, bolečine v križi ter žicah, otekline, otrpnele ude in kite itd., malo časa če se rabi, pa mine popolnem trganje, kar dokazuje obilno zahval. Zahteva naj se samo „cvet zoper trganje po dr. Maliču“ z zraven stoječim znamenjem. 1 stekl. 50 kr. tucat 4 gl. 50 kr.

Schulzmarke.

Če ni na steklenici zraven stoječega znamenja, ni pravi cvet in ga precej nazaj vrnite.

Planinski zeliščni sirop kranjski,

za odrasle in otroke, je najboljši zoper kašelj, hripavost, vratoból, jetiko, prsne in pljučne bolečine; 1 stekl. 56 kr., 1 tucat 5 gld. Samo ta sirop za 56 kr. je pravi.

Kričistilne kroglice

ne sme bi se v nijednem gospodinjstvu pogreškati in so se že tisočkrat slajno osvedočile pri zabasanji človeškega telesa, glavobólu, otrpnenih udih, skazenem želodcu, jetrih in obistnih boleznih, v škatljah a 21 kr.; jeden zavo s 6 škatljami 1 gld. 5 kr. Razpošiljava se s pošto najmanj jeden zavo.

Zdravila za živino.

Štupa za živino.

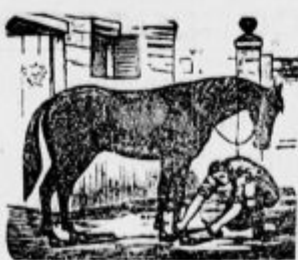
Ta prav dobra štupa pomaga najbolje pri vseh boleznih krav, konj in prašičev.

Konje varuje ta štupa trganja po črevih, bezgavk, vseh nalezljivih kužnih boleznih, kašlja, pljučnih in vratih boleznih ter odpravlja vse gliste, tudi vzdržuje konje debele,

okrogle in iskrene. Krave dobé mnogo dobrega mleka. Zametek z rabilnim navodom vred velja le 50 kr., 5 zamotkov z rabilnim navodom samo 2 gld.

Cvet za konje.

Najboljše mazilo za konje, pomaga pri pretégu žil, otekanju kolen, kopitnih boleznih, otrpnenju v boku, v križi itd., otekanju nog, mehurjih na nogah, izvijnjenju, tiščenju od sedla in oprave, pri sušeti itd. skratka pri vseh vnanjih boleznih in hlabah. Steklenica z rabilnim navodom vred stane le 1 gl., 5 stekl. z rabil. navodom vred samo 4 gl.

Svarilo! Naši izdelki so pristni, zanesljivi in zajamčeni, če imajo ime Trnkóczy in našo varstveno znamko. Zoper ponarejanje istih se sodnijski postopa.

Vsa ta našeta zdravila se samo prava dobijo

v lekarni Trnkóczy-ja v Ljubljani
zraven rotovža (39)

in se vsak dan s pošto razpošiljajo.

Gospodom šolskim predstojnikom in učiteljem

(16)

priporoča

Andr. Druškovič

trgovina z železnino in orodjem

na mestnem trgu 10,

vsa vrtnarska orodja, kakor tudi orodja za sadjerejo in obdelovanje sadnih dreves, in sicer: drevesna strgulja, škarje za gosence, ročna lopatica, drevesna žaga, sadni trgač, dreves. škarje, cepilnik, cepilnik za mladice, cepilni nož, vrtnarski nož in drevesna ščetka. Orodja so vsa na lepo popleskani leseni plošči urejena in po prav nizki ceni.

Ivan Puch,

Gradec, Strauchergasse šte. 18.

Največja zaloga

na Štirske.

Kolesa

Edini zastopnik naslednjih trdk: Humber in drugovi v Beestonu, Wolverhamptonu in Coventry-ju; Hillmann, Herbert in Cooper v Coventry-ju; Winkelhofer in Jaenicke v Chemnitz-u; Dürrkopp in drugovi v Bielefeldu; Marsch in Kretschmar, I. trdka za Star-kolesa v Dresdenu. Glavno zastopništvo za Avstrijo trdke Schwanitz in drugovi, trdka za gumi v Berlinu; Albert Bauer, trdka za Rodelnove kurbelne v Elsterbergu.

Izdeluje in popravlja kolesa vsake vrste ter dá poročto, da se vse pravilno izvrši. Prodaja tudi nadelnice. Stare stroje zamenjuje po najvišji ceni. Veliki in lepoležeči prostor za vezhanje. (3-2)

Peči iz prstenih snovij

v raznovrstnih oblikah, istotako

štedilna ognjišča

priporoča po najnižji ceni

Fran Jevnikar

& Comp. U. V. (12-12)

Tržaška cesta št. 29 v Ljubljani.

Bolezni želodca

in spodnjih telesnih delov, jeter in vranice, zlata žila, zaprtje, vodenica in kronična driska zdravi se najvspešneje s PICCO-LIJEVO „ESSENCO ZA ŽELODEC“, koja je tudi izvršno sredstvo proti glistam.

Varstvena znamka.

Pošilja jo izdelovatelj lekarnar GABRIEL PICCOLI v Ljubljani (na Dunajski cesti) proti poštnemu povzetju.

Dobiva se pa razven pri izdelovatelju lekarju PICCOLI-ja „pri Angelu“ v Ljubljani po 10 kr., tudi še pri lekarju Rizzoli-ju v Rudolfo-rem in skoraj po vseh lekarnah na Primorskem, Tirolskem, Korškem, Stajerskem in v Dalmaciji in sicer po 15 kr. steklenica. (7)

Brata Eberl,

Izdelovalca oljnatih barv, firnežev, lakov in napisov.

Pleskarska obrt za stavbe in meblje.

Ljubeč, 18. avgusta,

za Františkansko cerkev v g. J. Vilharja hiši št. 4.

priporočata prečast. duhovščini in p. n. občinstvu vse v njiju stroko spadajoče delo v mestu in na deželi kot znano rečno fino delo in najnižje cene.

Posebno priporočilne za prekupece so oljnaté barve v ploščevinastih pušicah (Blechbüchsen) v domačem lanenem oljnatem firneži najfineje naribane in holše nego vse te vrste v prodajalnah. (13)

Cenike na zahtevanje.

Andr. Druškovič

trgovina z železnino na mestnem trgu 10,

priporoča po zelo nizki ceni

okove za okna in vrata, štorje za štokadoranje, samokolnice, traverze in stare železniške šine za oboke, znano najboljši kamniški Portland- in Roman-cement, sklejni papir (Dachpappe) in asfalt za tlak, kakor tudi

lepo in močno narejena

štedilna ognjišča

in njih posamezne dele.

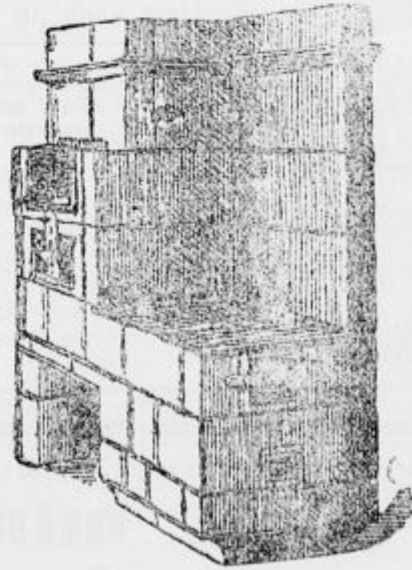
Vodnjake za zabijati v zemljo, s katerimi je mogoče v malih urah in majhnimi stroški na pravem mestu do vode priti; ravno tako se tudi dobivajo vsi deli za izkopane vodnjake, železne cevi in železoliti gornji stojali, kakor tudi za lesene cevi mesingaste trombe in ventile in železna okova.

Za poljedelstvo:

(29)

vsake vrste orodja, kakor: lepo in močno nasajeni plugi in plužna, železne in lesene brane in zobove zanje, motike, lopate, rezovnice, krampe itd.

Tudi se dobiva zmirom sveži dovski mavec (Lengenfelder Gyps) za gnojenje polja.

Zahvala in priporočilo.

Udano podpisani zahvali se tem potom prečast. duhovščini in sl. občinstvu za dosedanje naklonjenost ter se ob enem priporoča tudi v bodoče v izvrševanje vseh v

čevlarsko obrt

vstevajočih se del. Za točno, lično in trpežno izvršenje jamči, istotako za mogoče nizko ceno. Spoštovanjem

Matija Horvat,

čevlarski mojster,

(7) v Ljubljani, sv. Petra cesta št. 32.

Anton Ravnikar,

krojaški mojster,

29 Rožne ulice LJUBLJANA Rožne ulice 29

vsprejema vsakovrstna v

krojaško obrt

spadajoča naročila, katera izvrši po najnovejšem kroji iz domačega in vnanjega blaga po priznani nizki ceni z zagotovitvijo solidnega in trpežnega izdelovanja. (6-5)

Pri razstavah mnogokrat odlikovan.

50% prihranitev goriva (jamčeno).

Izključno c. kr. privilegovane

lončene peči

z združeno zračno kurjavo

patent **Lerch & Seidl,**

elegantne in po ceni, kakor vse vrste peči s slepicami, od najpreprostejših do najelegantnejših, priporoča najstarejša in največja

tovarna za peči in lončene izdelke na Kranjskem

August Drelse

v Ljubljani.

(41-16)

Pri razstavah mnogokrat odlikovan.

Katoliška Tiskarna

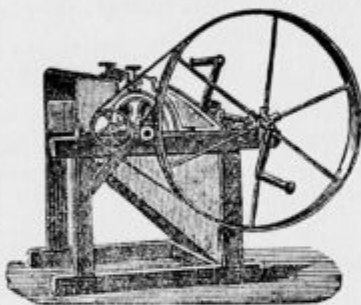
v Ljubljani, Valvazorjev Trg št. 5

se priporoča preč. duhovščini, društvom, trgovcem, občinskim uradom in slav. občinstvu za vsakovrstna v tiskarsko stroko spadajoča naročila.

Vsi stroji za kmetijstvo in vinorejo!

Stiskalnice in mlinci za olive, vinske in sadne stiskalnice, mlinci za grozdje in sadje

najnovejša sestava v raznih velikostih.

Mlatilnice, čistilnice in vitala, stroji za ropkanje turšice, sejalniki, orala itd. itd. Sušilne priprave za sadje in sočivje.

Škoporeznice v največji izbiri prodaja izvrstno izdelane in po tovarniških cenah

IG. HELLER, Dunaj,

Praterstrasse 78

Katalogi in vsako pojasnilo na zahtevanje gratis in franko.

Razprodajalcem najugodnejši pogoji.

Sposobni zastopniki se iščejo ter dobro plačajo. (11)

Diseldorfske oljnat barve v tubah.

Akvarelne barve mokre in suhe.

ADOLF HAUPTMANN,

prva kranjska tovarna

oljnatih barv, firneža in laka

Ljubljani.

Pisarna in zaloga: Šolski drevored 6 (semeniščno poslopje).

Filijala: Slonove ulice 10-12

priporoča slikarjem, dijakom, stavbenim in pohištvenim mizarjem, likarjem kakor sploh p. n. občinstvu svoje priznane izvrstne izdelke ter pošilja na zahtevanje cenilnike zastoj in franko.

Oljnat barve v ploščevinastih pušicah le najboljše vrste, posebno pripravne za razprodajalce, po znižanih cenah; v dežah od 25 klgr. naprej primerno ceneje.

Perstene, mineralne in kemične barve.

Kupovalcem večjih množin prednostne cene.

Vse vrste slikarskih in likarskih čopičev in slikarske patrone.

Specialiteta: Firnež iz kranjskega lanenega olja.

Specialiteta: Ultramarinmodra in zelena barva.

Radenska kislá voda ob vznožji Slovenskih goríc, ne zamenjati s Radgonsko, to je Radkersburger.

Čeravno Radenska kislá voda stoji več kakor jeden dan v odprti posodi, vendar se peni prav močno, ako se z vinom pomeša, ker ima v sebi spojene ogljikove kisline. To svojstvo pa jo odlikuje pred mnogimi drugimi kislimi vodami, katere imajo navadno le prosto ali manj trdno spojeno ogljikovo kislino, ki se pogubi in razkadi kakor se steklenica odmaši.

Radenska kislá voda po natriju in litiju najbogatejša

preskušeno zdravilno sredstvo proti mehurnim boleznim, protinu, kamenci v mehurju, dalje proti boleznim v želodcu, mokril, dolgotrajnem kataru dihal, zlatej žili in zlatej niki.

Poskusi dr.-jev: Garroda, Biswagera, Cantanija Ure-ja so dokazali, da ima litij največje raztopivno moč pri sečnokislini, usodnih izločkih, iz česa se sklepa na najugodnejše načine Radenske vode.

Kot okrepilno pijačo z vinom ali sadnimi sokovi in sladkorjem pomešana, je Radenska kislá voda v obliki prijetna.

Zaloga kisle vode pri: F. Plautzu in M. Kastner-ju v Ljubljani. (27)

Patentovane in zoper vsako vreme trajne

mineralne

fasadne barve

Ludovika Christa v Lincu ob d.

Zastopnik za Kranjsko: **F. P. VIDIC in drug.**

Izdajatelj: Matija Kolar.

Odgovorni vrednik: Ignacij Žitnik.

Tisk „Katoliške Tiskarne“ v Ljubljani.

so najboljša, najtrajnejša in najcenejša barvena snov za poslopja, trdna zoper dež in solnce, kažejo lepi in mirni svit finejšega peščenika in so luknjičaste, kar se ne more v zdravstvenem oziru dosti preceniti. — Mnogo cenejše od oljnatih barv.

Zabojček na poskušnjo glđ. 1.60.

Ceniki, prospekti in spričevala zastoj in franko. (12-4)

FR. CASERMAN,

izdelovalec obleke za gospode,

Šelenburgove ulice Ljubljana Šelenburgove ulice (nasproti čitalnici)

se priporoča slavnemu občinstvu z mesta in dežele v

izdelovanje obleke po najnovejšem kroju

po mogoče nizkih cenah; istotako svojo bogato zalogo raznovrstnega domačega in inozemskega blaga.

Posebno se priporoča prečastiti duhovščini v izdelovanje talarjev in razne obleke.

Uzorci so franko na razpolago. (5)